

О. В. Соснін,

доктор політичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України,
Інститут держави і права ім. В. М. Корецького
Національної академії наук України

УДК 342

DOI 10.37749/2308-9636-2020-4(208)-2

ORCID: 0000-0003-4188-0887

ПРОТИСТОЯННЯ ТЕХНОЛОГІЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ВІЙН — ОСНОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Наукове обговорення проблем трансформації правових засад державних інститутів наукових і освітніх установ під впливом розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та інноваційного мислення людей винятково актуальне й одночасно складне. Є досить велика кількість наукових знань з цієї теми, однак сьогодні, коли розвиток творчого, морального, інноваційного потенціалу кожної людини й людства в цілому набув ознак першочергового завдання для будь-якої особистості й соціуму, став найважливішим, узагальнюючим показником, критерієм розвиненості країни, за це треба братися більш системно й відповідально.

Ключові слова: інформація, інформатизація, інформаційно-комунікаційні технології, інформаційно-комунікаційна безпека, інформаційно-комунікаційна діяльність, інформаційний простір, інформаційна війна, гуманітарні науки, наукова та освітня політика, інформаційне законодавство.

Нам поки що важко визначити, наскільки виваженим є шлях, обраний Україною щодо формування і розвитку свого потенціалу в координатах глобального світу під впливом ІКТ, але коли інформація стає капіталом ХХІ ст., і хвилі нових технологій цифрового століття неухильно змінюють умови життя, закладеного природою й історією життя суспільства, від кожного з нас винятково важливо побачити і визначити стратегічну мету існування і розвитку держави, а для цього вимагається інноваційна культура мислення, яка формує економіку, політику, етносоціальні структури тощо.

Ми бачимо, як непомітно, але впевнено на різних напрямках владні повноваження держави перебираються у приватні руки, що взагалі було завжди притаманним культурі життя нашого народу. Протягом ХХ ст. ми її втратили, а сьогодні побачили, що процес здійснюється не сам по собі, а під впливом іноземних держав і транснаціональних фінансово-промислових угруповань. Він дедалі більше деформує нашу свідомість, а головне — законодавчі засади існування держави, провокує нові загрози, виклики і завдання щодо організації життя владних структур, громадян і суспіль-

ства, яке сьогодні трансформується одночасно у двох вимірах — в постіндустриальне і громадянське. Процес обумовлено умовами тотальної світової інтеграції економіки, інформатизації життя, фінансово-економічних криз, які руйнують розвиток звичних і найдавніших інститутів організації державного управління.

Навіть поверхневий аналіз розвитку країн світу за таких умов показує, що країни з високим рівнем правової культури прагнуть створити досконалу нормативно-правову базу розвитку, приймаючи потрібні закони ще на ранніх етапах технологічних невідворотних змін, зокрема, інформатизації й електронізації взагалі. Дослідження закордонного досвіду показує, що законодавче (і навіть конституційне) регулювання окремих аспектів таких стратегій і планів не відображає реальну картину потреб їх розвитку, але прикладів створення програм на кшталт відомого плану ГОЕЛРО¹ немає взагалі. Як приклад, скажімо, прогрес Греції в конституційному регулюванні інформаційного суспільства не втримав країну від глибокої економічної кризи.

Соціологічні методи оцінки дій щодо утворення електронної держави показують, що найчастіше передові позиції у використанні можливостей нових технологій комунікації і створюваних в державах інформаційно-комунікаційних інфраструктур займають країни із середнім рівнем правового (й економічного) розвитку. Використаний ними досвід тих або інших методологій розбудови не дає повного відтворення досвіду більш успішних держав. Можливо, це відбувається тому, що люди-виконавці, які працюють над створенням моделей управлінсько-виконавчих структур, несуть відповідальність, насамперед, тільки перед тим, хто вищий на кар'єрних

щаблях... але аж ніяк не перед народом країни. Вочевидь, співробітники таких людино-машинних ергасистем діють із міркувань «як би чогось не сталося», і, як наслідок, нове в технологіях комунікації дуже часто виходить за межі їх традиційних уявлень і компетенцій. Саме це спонукає до пошуку міждисциплінарного комплексного підходу до бачення проблем розбудови нових політико-правових засад в умовах зростання ролі інформаційно-комунікаційних інфраструктур, зокрема в державному управлінні. Це стає вимогою як для їх замовників і творців, так і для тих, від кого залежить доля авіди (автор + ідея) елементарної (часто нерозривної, особливо на початку генерації і раннього розвитку ідеї) інноваційної одиниці.

У вимірі проблем розвитку функціонування існуючих інформаційно-комунікаційних інфраструктур це стає винятково важливим фактором виміру могутності держави в реаліях існуючої геополітичної системи. Тут все має своє підґрунтя і традицію боротьби за ресурси й контроль над ними. Важливо відзначити, що у нас як при феодализмі позитивних для себе результатів набувають не «філософські уми», а «хлібні». Посідаючи високі щаблі, своєю діяльністю вони поглиблюють формалізм державної служби і демонструють байдужість до справ суспільства. Побоюючись нового, вони часто невинно заперечують прогресивні думки і, як наслідок, трансформація всіх наших нормативно-правових актів до рівня вимог інноваційної економіки пробуксовує.

Вочевидь, спрямованість інноваційної діяльності вимагає цілковито іншої методології і відповідної організації юридичної науки для забезпечення роботи державного апарату в умовах тотальної інформатизації, відповідного підбору й організації кадрів, необхідних для нор-

¹ Державна комісія з електрифікації Росії (ДЕЕЛРО) (рос. ГОЭЛРО — скорочення від рос. Государственная комиссия по электрификации России) — перший загальнодержавний перспективний план відбудови й розвитку економіки РСФРР (що занепала внаслідок громадянської війни 1918—1921 років та націоналізації всієї промисловості) на основі електрифікації. Існують припущення, озвучені Гелієм Салахутдіновим, що план ГОЕЛРО був розроблений ще у Російській імперії трьома іноземними енергетичними компаніями. При його розробці найбільша увага фахівців приділялася Південному економічному району Російської імперії.

мального функціонування, і цілковито іншої духовно-моральної атмосфери.

На тлі напрочуд стрімкої революції цифрових ІКТ винятково важливим стає найширша активна творчість громадян, їх інноваційна, моральна і спеціальна участь у діяльності системи, перш за все, фахово освічених громадян країни в якості суб'єкта і/або об'єкта діяльності системи. До того ж, у процесі такого поетапного розвитку саме поняття «інновація» перетворюється на щось нове. Його різноманітні стани в будь-якій формі і сфері людського (і не тільки) життя в тому вигляді (за формою й суттю), який поняття «інновація» має на стадії творчого (творчо-дослідного, художнього), пошукового, генетичного або випадкового розвитку й нерозумне використання задуму, ідеї стає часто загрозою, особливо в фінансово-економічній, військовій або інформаційно-комунікаційній сфері. Дві останні сьогодні утворюють винятково небезпечну для життя країни проблему, оскільки науково-технологічний розвиток людства зробив інформацію глобальною зброєю сучасності. Об'єднавши знання щодо її впливу на свідомість людини, військові, врешті-решт, довели, що найбільш ефективно завойовувати території і ресурси, підкорюючи свідомість народів і армій. Відома ще з часів китайських імператорів зброя інформаційних і психофізичних впливів на людину з появою комп'ютера вже набула конкретних методик.

Сьогодні для захисту законодавчих і нормативно-правових актів від впливу віртуальної психофізичної зброї важливо навчитися вести проти неї активний спротив, насамперед, для того, щоб зберегти людський ресурс і найцінніші поклади інформації як капітал для розвитку своєї країни в XXI ст. Цілком зрозуміло, що ситуація вимагає революційних змін і в організації юридичної науки, зокрема, щодо досліджень у галузі інформаційно-комунікаційного права, яке на сьогодні активно інсталюється у всі нормативно-правові акти й аспекти життя соціуму.

Наших людей ще важко змусити повірити в нову ідею домінування інформаційно-комунікаційних і психологічних факторів, новітніх технічних засобів впливу на свідомість в організації системи управління людським суспільством. Ми досі сприймаємо як загрозу лише військову силу ворожих збройних сил в якості загрози для свого існування. Разом із тим, реальність ІКТ, здатних управляти свідомістю і життям, знищувати керованість країни, скажімо, через смартфони, вже доведена і відчутна. Владні кола всіх країн усюди беруть ідеї віртуальних психофізичних технологій управління суспільством на озброєння, намагаючись знищити або унеможливити вплив старих еліт і традиційно побудованих ними систем «вертикального» підпорядкування. В умовах сучасної світової фінансово-економічної і політичної кризи влада, всі існуючі системи управління та правосуддя опинилися в подвійній залежності від процесів загальної глобалізації, впровадження постійно зростаючих за своїми можливостями ІКТ, а відповідно до нової філософії їх безпеки, вимагають для свого розвитку нової нормативно-правової основи. Значною мірою внаслідок стрімкого розвитку можливостей інформаційно-комунікаційної сфери і, як наслідок, подвійного зв'язку держави і права з силами науково-технічного або технологічного прогресу, які пов'язано з процесами отримання й обробки інформації при прийнятті управлінських рішень. Надзвичайна ускладненість пов'язана з необхідністю підкорятися алгоритмам мислення систем штучного інтелекту. В умовах їх розробки і впровадження в повсякденне життя інтелект філософів, політиків, юристів, соціологів, психологів шукає шляхи утримання тут балансів інтересів різних народів, держав, культур. Пересічна людина за таких умов опиняється під ударами хвиль справжнього, вкрай небезпечного цунамі, викликаних необхідністю терміново впроваджувати невідомі за наслідками ІКТ, які вцент ламають уявлення, «мотлох» накопиче-

ного досвіду і страхітливі забобони. Зіткнення руйнівних сил і сил творення в рішенні проблем нової організації світових систем на складному перехідному етапі вимагає по-новому відчутти верховенство сил права і справедливості, владних інститутів і інститутів громадянського суспільства при впровадженні цифрових ІКТ і систем штучного інтелекту. Наслідки змін людської свідомості в пошуковій і розумінні можливостей нових технологій — непередбачувані, але людство поки що шукає шлях лише через розвиток цифрових технологій, а тому на порядку денному гостро стоїть проблема створення цифрового права, без чого ми не зможемо досягти успіху, трансформуючи економіку, політику і право. Саме цифрові технології і цифрове право обумовлюють сьогодні напрямком головного удару еволюції державних і правових інститутів держави в глобальному вимірі і в масштабі країни. На жаль, наше суспільство у відчаї чіпляється за мертві ідеї і мертвих богів, сподіваючись на те, що хвилі нового часу не знесуть нас у прірву, а тому владі реформаторів потрібна виваженість і точність у визначенні курсу країни і пріоритетів, що сприятимуть оновленню соціально-політичного життя. Важливо їх визначити в термінах права, лише за таких умов вони стануть надпотужним фактором встановлення довіри народу і розвитку держави. Особливо щодо захисту її національних інтересів в умовах, коли у всьому світі зростає роль віртуальних і психофізичних маніпуляцій, пов'язаних із використанням інформації.

Сприйняття нової реальності й адаптація людини до нових умов комунікації, які надають засоби й алгоритми електронної техніки, відбувається в нашому суспільстві досить складно, і поки що важко сказати, чого тут більше — сподівань чи розчарувань. Тривога за віддалене і не зовсім віддалене майбутнє охоплює розум і почуття багатьох, напружує усталені інститути суспільства. І зовсім не випадково, що в нашій свідомості дедалі більше

сходиться невирішеність двох питань розбудови — інформаційного й феномен суспільства громадянського. Проведена інформатизація як процес інтеграції України з геополітичними центрами цивілізаційного зростання світу в умовах пандемії коронавірусу вже виявила низку економічних і гуманітарних проблемних питань. Скажімо, щодо легітимного використання та захисту персональних даних громадян, надання їм доступу до інформації владних структур для підвищення поінформованості про дії і плани влади, до технологічних нововведень при впровадженні в державне управління електронних технологій і нових назв форм їх організації, на кшталт «відкритого урядування» тощо.

Робота з інформацією стає серйозним іспитом для інститутів влади держави і сьогодні, а тому стимулює подальший розвиток вітчизняної юридичної і гуманітарної науки в сенсі розуміння гасел: «Свобода», «Рівність», «Братерство». Зрозуміло, що життя суспільства за умов браку громадянських свобод, рівності громадян перед законом стає для народу винятково складним, навіть рабством, а тому гасла французької революції залишаються актуальними, однак, вимоги щодо вільного володіння інформацією стають для всіх іспитом і необхідною умовою подальшого розвитку.

Поняття «свобода», «права людини», «законність» стають пріоритетними при визначенні інституціональних ознак держави в умовах появи засобів, здатних тотально забезпечувати інформатизацію, а тому розвиток юридичної науки на всіх напрямках інформаційно-комунікаційної діяльності має бути запорукою незворотності демократичного розвитку. В процесі трансформації суспільно-політичного життя країни ми в суспільній свідомості маємо розкрити для себе дедалі нові грані категорії «свобода». Аж до постулату Цицерона: «... якщо прагнемо бути вільними — маємо стати рабами Закону». Ідея Цицерона про пріоритет відповідальності людини перед законом жива й сьогодні, хоча часто реалізується без урахування того, що саме слово «свобо-

да» є омонімом¹, тобто має різні тлумачення й значення. У процесі інформатизації і впровадження систем штучного інтелекту законодавець і всі державні структури для реалізації інформаційно-комунікаційної функції повинні терміново вибудувати зрозумілу для кожної людини систему: свобода «для», свобода «в», свобода «від».

Під впливом пропаганди ліберальних ідей ми не завжди усвідомлюємо, що всі новітні досягнення в сфері розвитку інформаційно-комунікативних властивостей суспільства залежать виключно від безпеки поведінки з інформацією і розв'язанням проблем юридичних прав громадян на інформацію. Саме тут виникає генеральна проблема: як сьогодні зрозуміти й реалізувати феномен «свобода» в суспільстві, яке інформатизується, як зрозуміти й раціональніше використовувати інформаційну свободу громадян для інноваційного розвитку своєї країни.

Право на інформацію, яке визначається законом, обумовлює і стан науково-технічного розвитку держав, оскільки надає можливості творцям ідей їх вільно реалізовувати, що обумовлює потенціал інноваційного розвитку країни. Саме тому глибоке усвідомлення всього комплексу проблем інформаційної свободи стає діючим стимулом для суспільства вимагати від влади формувати адекватні концепції і програми науково-технічного розвитку країни, підвищуючи відповідальність за впровадження більш досконалих етичних і юридичних норм поведінки еліт.

Настав час вимогливіше ставитися до вже набутого досвіду електронізації всіх сфер життя, професійно аналізуючи досвід провідних країн світу, і суворо контролювати дії реформаторів інформаційно-комунікаційної сфери на державному рівні, зокрема, процесів оцифрування інформаційно-комунікаційного середовища України. Повсюдне імпульсивне використання цифрових інформаційно-комунікаційних систем, заснованих на комп'ютерних технологіях, постійно

породжує нові правопорушення і злочини. У докомп'ютерну епоху для ручної обробки використовувалося два формати представлення даних — рукописний і друкований. Сьогодні існує близько ста типів форматів електронного зберігання інформації, а безліч прикладних програм здатні конвертувати лише частину з них і не здатні бути прочитаними і відредагованими в попередніх версіях текстових файлів без спеціальних доповнень і вдосконалення програм. За таких умов правове регулювання обігу інформаційного забезпечення тільки владних структур потребує вирішення наступних питань:

- сумісність комп'ютерів — можливість взаємного підключення;
- інтероперабельність — сумісність програм для ЕОМ;
- інтерактивність у режимі online;
- використання програм, у яких наразі немає власників.

Якщо загальні питання сумісності апаратного забезпечення інформаційних систем на сьогодні вирішено — практично неможливо знайти апаратуру обробки даних, що не має в світі стандартних каналів вводу/виводу інформації, то питання якості основних критеріїв щодо швидкості передачі, захисту каналу від перешкод роботі, захисту від несанкціонованого доступу тощо чекають свого часу майже всіх засобів обчислювальної техніки. Наприклад, широко відомі й популярні мережі Wi-Fi не всі сумісні між собою. Програмна інтероперабельність (міжсистемна сумісність) — здатність декількох систем обмінюватися інформацією між собою — залишається, оскільки окремі відомчі системи розробляли у нас в різний час і різні проєктувальники під різні завдання. Цифрова революція нам потрібна, перш за все, для забезпечення інтероперабельності і проведення необхідної державної інформаційно-комунікаційної політики з базами даних на всіх напрямках і загальних правилах розробки інформаційно-комунікаційних систем. Вона визна-

¹ Омоніми (від д.-гр. ομοζ — «однаковий» + ονομα — «ім'я») — це слова, які однаково звучать та пишуться, але мають різне значення.

чається необхідністю і вимогами організації інформаційного обміну між різними відомствами й установами. До комерційних інформаційних систем дані вимоги можуть бути тільки рекомендовані, однак їх власники мають ретельно виконувати їх, якщо діятимуть із державними. Юридичній науці ще належить знайти тут шлях, порушивши питання про відповідальність високопосадовців за якість співробітництва із комерційними структурами і виключити можливість шахрайства при будь-якому використанні людського ресурсу при створенні сервісів електронної держави. Ми маємо знати, що сьогодні, розв'язуючи проблеми цифровізації, стикаємося з опрацьованими іноземними фахівцями методами спотворення оголошеної мети щодо створення національного інтегрованого проєкту інноваційного розвитку України в нових умовах світової інформаційно-комунікаційної дійсності. Для запобігання несанкціонованого використання наших ресурсів давно потрібно створити юридично обґрунтовані документи для діяльності перших осіб держави і керівників міністерств, оскільки кожне з них має свої специфічні проблеми, які в умовах розголосу інформації сприймаються як державна зрада. Не всі витримують умови боротьби за ресурси України і контроль над ними, буденним стає призначення на державні посади представників бізнесу і навіть структур, які контролюються іноземцями, і їх адаптація до умов інформаційно-комунікаційної діяльності в державному апараті відбувається досить складно.

Скажімо, ніхто не несе відповідальності за те, що після десятиліття активної інформатизації державних служб усюди від нас вимагають крім паспорта посвідчувати свою особу різноманітними довідками, ідентифікаційним кодом зокрема. Все це нищить у нас самоповагу, довіру до влади і, як наслідок, створює умови

для протиправних дій. Однак це не дозволяє й самій владі підвищувати вимоги до себе як до відповідального постачальника повної і достовірної інформації суспільству, оскільки від того, наскільки громадяни згенерують відчуття справедливості щодо дій владних структур і застраховані державою від технологій шахрайства, наскільки держава забезпечує захист від нав'язування різноманітних, але сумнівних, інформаційних послуг, значною мірою буде залежати наш подальший розвиток.

За умов відсутності такого робочого органу як комісія уряду з питань інформаційно-комунікаційної політики, міністерство цифрових трансформацій, на жаль, буде дуже повільно розмірковувати про термінову необхідність розробки і публічного захисту плану створення «дорожньої карти» розбудови сучасної «цифрової» держави із відповідною нормативно-правовою базою національної інформаційно-комунікаційної сфери, здатної до конкуренції і навіть протистояння в протидії зазіханням геополітичних конкурентів на накопичені українським суспільством інформаційно-комунікаційні ресурси і створену інфраструктуру, яка сьогодні має стати ресурсом нашого подальшого розвитку і національної безпеки.

Розбудова засад нової системи управління державою вимагає, насамперед, переорієнтації свідомості владної еліти на вирішення питання етичної відповідальності за майбутнє країни. Переорієнтація свідомості вимагатиме її відмови від звичної практики власного збагачення і політики мультикультуралізму¹, яка передбачає лінгвістичне домінування однієї мови. По-друге, під прикриттям процесів цивілізації провідними країнами світу почав здійснюватися тотальний контроль за діями кожного громадянина, ведуться постійно поновлювані файли-досьє, що містять окрім

¹ Мультикультуралізм — явище суспільного життя, яке полягає в співіснуванні в рамках одного суспільства багатьох культур. Також цим словом називають філософський світогляд і філософську теорію, які стверджують, що наявність у суспільстві багатьох культур — це природний стан суспільного життя і до нього треба ставитись відповідно. З точки зору мультикультуралізму крайністю і відхиленням від норми є намагання утвердити в суспільному житті одну єдину «загальноприйнятну» культуру, що часто буває у суспільствах тоталітарного типу.

звичайної інформації найбільш конфіденційні подробиці стану здоров'я і поведінки тощо. Відповідні органи вже мають миттєвий доступ до цих файлів і влада буде послідовно і швидко зосереджуватися в руках тих, хто контролює інформацію. За кілька наступних десятиліть відбудеться перехід до цифрових адміністрацій технотронної ери — диктатури, за якої майже повністю будуть скасовані існуючі нині процедури, які опрацьовувалися суспільством століттями.

Сучасне суспільство стоїть перед необхідністю змін, які потребують впливу на сутність людини. Ось черговий етап прогресу — в результаті спостереження за допомогою відеонагляду та біометрії, а також за допомогою вбудованих у людське тіло різних електронних пристроїв, підшкірних чіпів і смарт-міток, людські особистості змінюються настільки, що вони все більше і більше перетворюються на мережеві особистості. Вони повинні постійно мати можливість час від часу отримувати і передавати сигнали, що дозволяють пересування, звички і контакти, які підлягають відстеженню та оцінці. Це має змінити значення і зміст автономії людини. При цьому змінюється поняття людської гідності, фундаментальні, природні права особистості.

Користуючись тим, що сучасне суспільство з його розмитістю морально-ціннісних понять передбачає різне розуміння категорій добра і зла, транснаціональні управлінські структури за допомогою цифрових ІКТ претендують на створення нового зразка моралі, який відповідатиме їх програмам. Мораль ця формується, паразитуючи на різноманітності релігійних світоглядів, здійснює таємне духовне, психічне й інформаційно-комунікаційне насильство над особистістю, яка не сприймає дух колективізму і солідарності, заохочуючи серед adeptів індивідуалізм і суперництво. Установка на досягнення особистісного успіху, зникнення поняття колективної відповідальності, заохочення суперниц-

тва між працівниками — все це в цілому призводить до їх роз'єднання, перешкоджаючи можливості прояву солідарності для відстоювання соціальних прав.

Інформація завжди і всюди цінувалася як коштовність, на яку витрачалися величезні фінансові ресурси для придбання її носіїв, завжди були вагомими. З появою радіо і телебачення і, врешті-решт, сучасних ІКТ, вона дедалі більше ставала товаром, на який завжди був попит і який до того ж добре продавався, що, на жаль, сприяло перетворенню «чуда» людської комунікації на «чудовисько» — на зброю проти сталого розвитку людства, захист якої вимагає глибоких знань людської психіки, законів життя суспільства й алгоритмів прийняття в ньому рішень.

Природа і сенс світу, охопленого різноманітними технічними засобами комунікації, дедалі більше цікавлять суспільство, однак інформаційно-комунікаційна сфера як геокультурне явище і сила впливу почала утворюватися не так давно, приблизно в XVIII ст., поступово набуваючи ознак геокультурної зброї. Знов-таки, під впливом розвитку ІКТ, вона в XX ст. стала всепроникною силою, а набувши мережевих методів використання — зброєю. Сьогодні вона стає найважливішим фактором перетворення світоустрою в структурі «речовина (люди) — енергія (фінанси) — інформація — ресурс розвитку». Саме так вибудовується державна і правова політика і реальності взаємодії країн світу між собою і, відповідно, громадян із владою, змушуючи шукати нові шляхи еволюції економіки, військової справи, публічної влади тощо. Використовуючи нові ІКТ, провідні країни світу постійно оновлюють свою науково-освітню сферу, підвищують вимоги до фахової підготовки молоді в своїх університетах, намагаючись формувати відкрите, із відповідальним ставленням до соціальних цінностей людини, суспільство, більш повно визначати обов'язки органів державної влади, і саме в такому напрямі зосереджено проблеми формування сучасної державності.

Соснин А. В. Противостояние технологиям информационно-коммуникационных войн — основа национальной безопасности.

Научное обсуждение проблем трансформации правовых основ государственных институтов научных и образовательных учреждений под влиянием развития информационно-коммуникационных технологий (ИКТ) и инновационного мышления людей исключительно актуально и одновременно сложно. Есть достаточно большое количество научных знаний по этой теме, однако сегодня, когда развитие творческого, нравственного, инновационного потенциала каждого человека и человечества в целом приобрел признаки первоочередной задачи для любой личности и социума, стал важнейшим, обобщающим показателем, критерием развитости страны, за это нужно браться более системно и ответственно.

Ключевые слова: информация, информатизация, информационно-коммуникационные технологии, информационно-коммуникационная безопасность, информационно-коммуникационная деятельность, информационное пространство, информационная война, гуманитарные науки, научная и образовательная политика, информационное законодательство.

Sosnin O. V. Confrontation of technologies of information and communication wars — the basis of national security.

Scientific discussion of the problems of transformation of the legal foundations of state institutes of scientific and educational institutions under the influence of the development of information and communication technologies (ICT) and innovative thinking of people is extremely relevant and complex at the same time. Various scientific knowledge has been lacking for a long time, however, today, when the development of creative, moral, innovative potential of each person and humanity as a whole has become a priority for any individual and society, has become the most important, generalizing indicator, criterion of national development. To be taken more systematically and responsibly.

Information has always and everywhere been valued as a jewel, on which huge financial resources were spent to acquire its media, have always been important. With the advent of radio and television and, ultimately, modern ICTs, it has increasingly become a product that has always been in demand and also sold well, which, unfortunately, has helped turn the miracle of human communication into a monster — a weapon against the sustainable development of mankind, the protection of which requires deep knowledge of the human psyche, the laws of society and decision-making algorithms.

The nature and meaning of the world, covered by various technical means of communication, are increasingly of interest to society, however, the information and communication sphere, as a geocultural phenomenon and force of influence, began to form not so long ago, around the XVIII century, gradually acquiring geocultural weapons. Again, under the influence of the development of ICT, it has become a pervasive force in the twentieth century, and having acquired network methods of use — a weapon. Today it is becoming the most important factor in the transformation of the world order in the structure «matter (people) — energy (finance) — information — a resource for development». This is how the state and legal policy and the realities of the interaction of the countries of the world with each other and, accordingly, the citizens with the government are built, forcing them to look for new ways of evolution of the economy, military affairs, public power, etc. Using new ICTs, the world's leading countries are constantly updating their scientific and educational sphere, increasing the requirements for professional training of young people in their universities, trying to form an open society with a responsible attitude to social values, more fully define the responsibilities of public authorities, and it is in this direction that the problems of the formation of modern statehood are concentrated.

Key words: information, informatization, information and communication technologies, information security, information and communication activity, information space, information war, humanities, scientific and educational policy, information legislation.